

[A. C. Normann.]

et grundlag for en forhandling mellem os i udvalget, ved jeg ikke, men det må vi afvente.

Med hensyn til alt det, der er blevet fremført om de store årganges problemer, vil jeg gerne sige, at jeg hører ikke til dem, der, som det blev sagt af en tidligere ordfører, har jamret over de store årgange. Jeg glæder mig over, at så mange unge går ind i produktionen i de kommende år, som tilfældet er. Jeg ser meget vel — det er der ingen der ikke gør — at denne march af mange tusind unge ind i produktionen udover, hvad produktionen er indrettet på at optage i en normal rytme, en overgang kan give vanskeligheder; beskæftigelsesstigning betyder nemlig investering, hvis vi skal beskæftige udover det, vi er vant til efter en lang periode med fuld beskæftigelse, og investering i Danmark betyder import. Men overgangsperioden kommer vi nok igennem, og derefter kan vi regne med en periode, som kun kan blive gunstig, nemlig derved at de produktive aldersklasser bliver større i forhold til de uproduktive.

Frygten for, at der med henblik på beskæftigelsesspørgsmålet skal blive for mange faglærte, ser jeg slet ikke er begrundet i realiteter, og sådanne er da heller ikke fremført her. Det må også beregnes at ville påvirke lønniveauet, hvis der er for mange ufaglærte, der er arbejdsløse. Det er næsten at sige, som et par talere har gjort, at det ikke har nogen samfundsmæssig interesse at få jaget de unge ind i de faguddannedes erhverv, for så kan der blive arbejdsløshed dér. Jeg tror sådan set, at samfundsinteresserne er relativt neutrale, når talen er om overskud af arbejdsløse, hvadenten de står i det ene eller andet faglige område eller står udenfor de faglige områder. Skal vi endelig til at tale om fordelingen af den overskudsarbejdsstyrke, som i perioder kan opstå, ville det vel være samfundsmæssigt fordelagtigt, at overskuddet er fordelt nogenlunde i et rimeligt forhold over fagene, og at ikke alle arbejdsledige findes blandt de ufaglærte. I lang tid, snart så længe nogen kan huske, har der nu været mangel på faglærte og et vældigt overskud af ufaglærte.

Den højtærede økonomi- og arbejdsminister sagde om lærlingebegrænsningerne, at

han ikke rigtig troede, disse begrænsninger havde det omfang, som vi andre havde antydnet; derefter kom ministeren ind på at udtale sig om, hvorvidt der lå en samfundsmæssig interesse i at begrænse tilgangen til de hændende fag. Jeg må nu sige — jeg har allerede gjort en bemærkning om fordelingen af overskud af arbejdsstyrke — at det principielle synspunkt må være dette, at det var rimeligt, om den enkelte borger og også den enkelte mellem de unge selv kunne bestemme, hvilken livsgerning han vil have, hvis han kan finde en arbejdsplads til denne livsgerning, men det er det, han ikke kan i øjeblikket.

Jeg tror, at den højtærede minister ikke skal prøve på at bagatellisere virkningen af lærlingeskalaerne og aftalerne mellem organisationerne. Jeg indrømmer een ting, og det er, at dette kan have fået mindre betydning gennem det sidste halve år, idet beskæftigelsen i en række af disse fag er blevet dårlig. Jeg vil imidlertid gerne i udvalget give den højtærede minister mange eksempler på virksomheder, om hvilke ikke den skrappeste organisationsmand fra fagforbundene vil kunne sige, at de ikke er kapable til at uddanne lærlinge, og som gerne vil have lærlinge, men som ikke kan få det; det drejer sig både om mindre virksomheder indenfor en række fag og også om større virksomheder, hvor lærlingemaksimalgrænserne sætter en begrænsning, men hvor der er mange, mange beskæftigelsesmuligheder. Jeg kan i den henseende anføre — hvis den højtærede formand tillader det — et kort citat fra en oplysning, jeg har fået fra de tre organisationer Dansk Provinsbogtrykkerforening, Københavns Bogtrykkerforening og Organisationen af Bladudgivere i Provinsen. De skriver i en indberetning til arbejdsmarkedskommissionen følgende:

„Antallet af lærlinge, som står i lære hos samtlige vore medlemmer, udgør“ — som det fremgår af en oversigt, der samtidigt er medsendt —

„ca. 1 400; herudover er medlemmerne villige til yderligere at antage ca. 150 lærlinge indenfor og ca. 225 lærlinge udenfor lærlingeskalaernes rammer.“

Dette bekræfter altså det, som vi, der kender til denne brance, ved: at der er en mængde arbejdsgivere, som gerne vil an-